

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖЕНО НА ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ
Завідувач кафедри
к.філол.н, доц. Камишова Т.М.

(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика (з фаху) для здобувачів вищої освіти

Рівень вищої освіти:	<u>другий (магістерський)</u>
Галузь знань:	<u>03 Гуманітарні науки</u>
Спеціальність:	<u>035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська</u>
Освітня програма:	<u>Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша-англійська (другого рівня вищої освіти)</u>

Запоріжжя, 2023

Розробники: Камишова Т.М., кандидат філологічних наук, доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

О.Л.Гармаш

Робоча програма виробничої практики (з фаху) для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня складена відповідно до освітньої програми підготовки за спеціальністю 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська, галузі знань 03 “Гуманітарні науки”.

1. Метою практики є:

- застосування набутих за період навчання в університеті навичок і вмінь;
- спонукання здобувача-практиканта до самостійного пошуку і розв'язання перекладацьких проблем;
- перевірка на практиці потенційних можливостей здобувача з письмового та усного перекладу.

Перед виробничою практикою з фаху ставиться кілька важливих цілей, найголовніші з яких спрямовані безпосередньо на закріплення таких навичок:

- розуміння суті того, що повідомляється;
- здатності дошукуватись змісту того, що підлягає перекладу;
- активного володіння всіма засобами мови перекладу;
- адекватного відтворення оригіналу, тобто створення такого перекладу, який здатний служити заміном першотвору;
- подолання діалектичних суперечностей між адекватним та повним відтворенням оригіналу і неприпустимістю порушення норм мови перекладу;
- передбачення можливої реакції адресата після сприйняття ним перекладу.

Практичне ознайомлення здобувача з умовами безпосередньої праці за фахом сприяє і допомагає формуванню у нього впевненості в своїй фаховій придатності, закріплює вже почасті набуті навички письмового й усного, послідовного та елементів синхронного перекладу, допомагає виробленню індивідуального режиму праці.

Основні завдання виробничої практики (з фаху):

Основні групи завдання зосереджено навколо чотирьох напрямків діяльності здобувача в період проходження практики, зокрема:

1. Письмовий переклад

1. Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах суспільнополітичних, юридичних, економічних, технічних, художніх текстів, патентної документації та інших типів тексту (переклад 36 сторінок).

2. Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну, а саме: повного (з заданою адаптацією),

вибіркового, описового (зміст, заголовки, підзаголовки, ключові слова), перекладу-аналізу, перекладу-синтезу (переклад 20-30 сторінок).

3. Самостійне виконання повного перекладу з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну науково - технічних, суспільно - політичних, економічних (контракт) та інших типів тексту.

4. Написання анотації на статті, опубліковані іноземною мовою.

5. Виконання коректорської та редакційної правки тексту.

6. Написання, переклад та відправлення факсу.

Студенти здійснюють усний послідовний переклад з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну мову з голосу чи аркуша з можливим записом на аудіо - та відео текстів:

- урочистого засідання;
- інформаційної доповіді/повідомлення, настанови;
- промови;
- політичної дискусії;
- ділової бесіди;
- телефонної розмови;
- науково-технічного тексту.

Усний синхронний переклад

Здобувачі магістранти:

- здійснюють синхронний переклад усного мовлення з іноземної мови впродовж 5-7 хвилин;

- ведуть переклад/тлумачення із запізненням мовлення на 5-7 хвилин; - утримують в пам'яті мовну інформацію обсягом 15-20 слів;

- заповнюють лексичні, фонетичні й граматичні "лакуни" із загального контексту;

- активно використовують лексику необхідної тематики.

Здобувачі, в разі наявності на базі перекладацької практики потреби та відповідної апаратури, здійснюють усний синхронний переклад з іноземної мови на українську:

- здійснюють переклад з англійської мови впродовж 7-10 хвилин;

- із запізненням мовлення на 10-15 слів;

- із утриманням у пам'яті мовної інформації обсягом 20-25 слів;

- демонструють уміння заповнювати всі види "перекладацьких лакун" (фонетичних, семантичних, граматичних).

Науково-дослідницька робота

Під час перекладацької практики здобувачі ведуть пошукову роботу й добір ілюстративного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи.

1. Укладають картотеки з питань перекладознавства. Оформляють бібліографію.

2. Критично аналізують статті, монографії, документацію з конкретної проблематики, що є темою дипломного дослідження.

3. Рецензують переклади.

4. Укладають двомовні та багатомовні словники.

5. Працюють над створенням хрестоматії з перекладознавства, добирають матеріали, систематизують їх і створюють банки комп'ютерних даних.

Вивчення дисципліни допомагає здобувачам більш глибоко сприймати і аналізувати текстовий матеріал і адекватно його перекладати, сприяє розширенню світогляду, розвитку ерудиції та професіоналізму, заохочує до самостійного мислення, творчості. Вміння письмового та усного перекладу в реальних робочих умовах розвиває філологічні та перекладацькі здібності, інтуїцію, відчуття мови, здатність багато аспектно аналізувати оригінальний текст і синтезувати текстову інформацію, соціалізуватися і не боятися спілкування зі спеціалістами і позбутися «страху сцени» під час усного перекладу.

В результаті проходження перекладацької практики здобувач повинен:

Знати:

- як аналізувати оригінал і його переклад з точки зору адекватності лексичної, граматичної, синтаксичної, прагматичної тощо;

- як оформлювати матеріали суспільно-політичних, юридичних, економічних, технічних, художніх текстів, патентної документації тощо;

- як виконувати на комп'ютері різні види перекладу з іноземної мови на рідну та навпаки, а саме: повного (з заданою адаптацією), вибіркового, описового (зміст, заголовки, підзаголовки, ключові слова), перекладу-аналізу, перекладусинтезу (переклад 20-30 сторінок);

- як перекладати та оформлювати переклад ділових паперів з іноземної мови на рідну та навпаки (автобіографія, запрошення, оголошення, лист-вітання, лист-співчуття, лист вдячності, лист-вибачення, лист-звернення за інформацією тощо);

- як самостійно виконувати повний переклад з іноземної мови на рідну та навпаки науково-технічних, суспільно-політичних, економічних (контракт) та інших типів тексту; - написати анотацію на статті, опубліковані іноземною мовою;

- як виконувати коректорську та редакційну правки тексту (дві мови); - як написати, перекласти та відправити факс;

- як робити усний послідовний переклад з іноземної мови на рідну та навпаки з голосу чи аркуша з можливим записом на аудіо- та відео текстів: урочистого засідання; інформаційної доповіді/повідомлення, настанови; промови; радіоповідомлень; політичної дискусії; ділової бесіди; телефонної розмови; науково-технічного тексту;

- як здійснювати синхронний переклад усного мовлення з іноземної мови впродовж 5-7 хвилин; - як вести переклад/тлумачення із запізненням мовлення на 5-7 хвилин;

- як утримувати в пам'яті мовну інформацію обсягом 15-20 слів;

- як заповнювати лексичні, фонетичні й граматичні "лакуни" із загального контексту;

- як активно використовувати лексику необхідної тематики.

По закінченні першого етапу перекладацької практики студенти I курсу мають володіти такими фаховими вміннями і навичками:

Вміти:

- виконувати переклад текстових матеріалів різної складності з іноземної мови на українську обсягом не менше 5-7 тисяч друкованих знаків та переклад українського тексту на іноземну мову обсягом 3-5 тисяч друкованих знаків;

- проводити аналіз перекладу та вміти кваліфіковано визначати позитивні й негативні сторони в практиці своїх товаришів;

- виконувати літературною мовою письмовий переклад текстів різних стилів обсягом не менше 7-8 тисяч знаків за робочий день.

- аналізувати усний переклад своїх товаришів і вміти кваліфіковано визначати його позитивні і негативні риси.

- вміло користуватися науково-методичною і фаховою літературою з метою вдосконалення вміння всебічно зіставляти на рівні змістової, стильової та літературної автентичності тексти МО з їхніми відповідниками у МП;

- редагувати письмовий науково-технічний текст, виконаний автоматизованими перекладачами;

- перекладати вільні словосполучення.

- зберігати експресивний ефект в перекладі та знижувати експресивність. - перекладати монореми та диреми.

- розподіляти та об'єднувати висловлювання при перекладі.

- здійснювати перекладацький аналіз тексту; переклад текстів ділових листів.

- перекладати власні назви;

- відтворювати безеквівалентну лексику; перекладати науково-технічні тексти;
- виступати з повідомленнями за обраною тематикою, добирати фактичний матеріал для кваліфікаційної роботи.
- застосовувати перекладацькі трансформаційні засоби в практиці усного та письмового перекладу.
- застосовувати фонові знання при перекладі реалій.
- сприймати на слух мову носія та робити послідовний переклад з англійської мови на українську та навпаки.
- написати звіт з перекладацької практики та оформити характеристику з місяця проходження практики

2. Перелік програмних компетентностей, які набуваються під час практики:

Інтегральна компетентність

ІК1 Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5 Здатність працювати в команді та автономно. **ЗК7** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Фахові компетентності спеціальності (ФК). Загально-професійні (базові)

ФК6 Здатність застосовувати поглиблені знання з германської філології для вирішення професійних завдань.

3. Заплановані програмні результати навчання:

ПРН1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі германської філології.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 18. Презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.

4. Бази проходження практики

№	База практики	№ договору/угоди, дата укладання	Дата закінчення терміну дії договору/угоди
	Приватні та державні підприємства міста та області	–	–

Опис навчальної практики

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань, спеціальність, освітня програма	Характеристика практики
<u>Кредитів:</u> 4,5 <u>Загальна кількість годин</u> – 135 <u>Тижневих годин:</u> 9	<u>Рівень вищої освіти</u> – другий (магістерський) <u>Галузь знань</u> – 03 Гуманітарні науки <u>Спеціальність</u> – 035.041 Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	<u>Назва практики:</u> виробнича практика (з фаху) <u>Семестр:</u> 2 <u>Термін проходження практики:</u> 3 тижнів <u>Вид контролю:</u> диф.залік

	Освітня програма – Філологія. Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська (другого рівня вищої освіти);	
--	---	--

Програма виробничої практики (з фаху)

БЛОК I. Письмовий переклад

Тема 1. Письмовий переклад

1. Порівняльний аналіз першотвору з перекладом на матеріалах економічних, технічних, політичних, юридичних та художніх текстів.

2. Виконання на комп'ютері різних видів перекладу з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну:

- виконання повного перекладу;
- виконання вибіркового перекладу;
- виконання описового перекладу (змісту, заголовків, ключових слів, підзаголовків).

3. Написання та переклад ділових паперів з іноземної мови на рідну і навпаки:

- написання автобіографій;
- написання і переклад запрошень і оголошень;
- переклад листів вдячності, звернення, вітання, співчуття тощо.

4. Самостійне виконання повного перекладу з іноземної мови на рідну і навпаки економічних, науково-технічних, суспільно-політичних текстів.

5. Написання анотації на статті, опубліковані іноземною мовою.

6. Виконання коректорської та редакційної правки тексту.

7. Написання, переклад та відправки факсу.

БЛОК II. Усний переклад

Тема 2. Усний переклад

1. Здобувачі магістратури здійснюють усний послідовний переклад з іноземної мови на рідну і навпаки (перша мова) з голосу чи з аркуша з можливим записом на аудіо- чи відео:

- переклад промов урочистих засідань;
- переклад політичних дискусій;
- переклад ділових бесід;
- переклад телефонних розмов;
- переклад науково-технічних текстів.

Зміст дослідницької роботи.

Під час перекладацької практики здобувачі ведуть пошукову роботу:

- укладають картотеки з питань перекладознавства,
- оформляють бібліографію;
- критично аналізують статті, монографії;
- рецензують переклади;
- укладають матеріали двомовних словників;
- добирають матеріали і створюють банки для комп'ютерних даних.

БЛОК III. Науково-дослідницька робота

Тема 3. Науково-дослідницька робота

Під час перекладацької практики здобувачі:

- ведуть наукову роботу й підбір ілюстративного матеріалу для написання кваліфікаційної роботи;
- укладають картотеки з питань перекладознавства, оформлюють бібліографію;
- рецензують письмові переклади;
- укладають матеріали двомовних і багатомовних словників;
- аналізують статті, монографії, що є темою курсового чи дипломного дослідження;
- працюють над створенням хрестоматії з перекладознавства;

6. Форми і методи контролю.

Опитування, спостереження, співбесіда, усне тестування згідно з матеріалами звіту, диференційований залік.

Навчальні досягнення студентів контролюються та оцінюються як під час поточної роботи з перекладцьким матеріалом на базі практики, так і в кінці виробничої практики за фахом.

Форма контролю – диференційований залік.

7. Вимоги щодо оформлення звітної документації про проходження практики.

Для звітування здобувач вищої освіти готує Щоденник з усіма записами практичних дій впродовж виробничої практики (з фаху), самостійною роботою тощо.

Після завершення виробничої практики (з фаху) кожен здобувач подає керівникові такі документи:

- підписану і завірену керівником установи розгорнуту характеристику здобувача - практиканта і виконаних ним видів роботи та рівня їх виконання;

- щоденник проходження перекладацької практики;
- звіт про види перекладу, що виконував здобувач, їх інтенсивність та особисті зауваження і побажання щодо виконаних перекладів;
- два письмових переклади з іноземної мови на українську і навпаки (1 друкований аркуш перша мова, половину друкованого аркуша друга іноземна мова);
- глосарій незнайомих слів і виразів;
- список використаної літератури.

Після завершення практики і подачі здобувачами звітної документації деканат визначає термін заліку, де керівник заслуховує кожного студента, проводить аналіз його роботи, визначає позитивні та негативні моменти, виставляє студентів загальну оцінку за перекладацьку практику.

8. Критерії оцінювання.

Навчальна практика оцінюється за 100-бальною шкалою, а рейтинг здобувача вищої освіти з освітнього компоненту визначається як середнє арифметичне.

Розподіл балів, які отримують здобувачі Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Підведення підсумків (звітні конференції, круглі столи тощо).

1. Оформлення звітної документації.
2. Подання звітів з практики керівнику.
3. Отримання заліку.

10. Перелік навчально-методичної літератури

Основна:

1. Карабан В. І. Переклад з української мови на англійську мову : навчальний посібник-довідник / В. І. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця : Нова Книга, 2003. – 608 с.
2. Мірам Г. Є. Основи перекладу: курс лекцій / Г. Є. Мірам. – К. : Ельга, НікаЦентр, 2003. – 240 с.
3. Міщенко Л. А. Посібник з художнього перекладу до курсу «Теорія і практика перекладу» / Л. А. Міщенко, О. М. Турченко. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 176 с.
4. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation / I. V. Korunets. – Vinnutsya : Nova Knyha, 2001. – 448 p.
5. Maksimov S.E. Translation as Intercultural Communication. / IATEFL Ukraine Newsletter, N 1, May 1995, p. 16-18.

Допоміжна:

1. Гон О.М. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат. Англоамериканський політичний дискурс: Посібник з перекладу з англійської мови для студентів вищих навчальних закладів (+компакт- диск)./ В.Гулик, Г.Мірам, В.Морозов, М.Голованчук. – К.: Факт, 2007.
2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: «НОВА КНИГА», 2003.
3. Чередниченко О.І. Переклад – важлива сфера функціонування і розвитку української мови// Теорія і практика перекладу, Вип. 17. – К., 1991

Інформаційні ресурси

- <http://web.letras.up.pt/alemao3>
- <http://www.imtranslator.net/translator.a...>
- <http://translation2.paralink.com/>
- http://translate.google.com/translate_t
- <http://babelfish.altavista.com/>